

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Okresné kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

12. ročník, školský rok 2019/20

Testové úlohy pre kategóriu C (9. ročník ZŠ a 4. ročník OG)

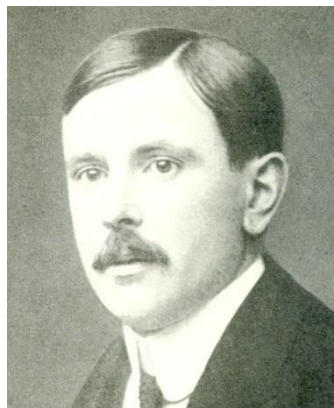
Poznámka: otázky monotematickej časti sú označené *

1.* Prečítajte si uvedený text a opravte v ňom dve chyby. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť/opravovať. Do odpoved'ového hárku uveďte chybný údaj a napíšte k nemu aj správne znenie.

Krajanovia žijúci v USA a Kanade žili v neslobodnejších pomeroch, ako Slováci v Uhorsku. Už na začiatku prvej svetovej vojny vyslovili svoju požiadavku na samoručenie Slovákov.

2.* V odpoved'ovom hárku správne doplňte text.

Škótsky novinár a historik, Roger W. Seton (na obrázku) sa už pred 1. svetovou vojnou venoval pomerom ... A ... národností v Uhorsku, vrátane Slovákov.

3.* Vytvorte správne dvojice z časových údajov a udalostí, ktoré sa vtedy udiali.

a) október 1915	1) Vyhlásenie nezávislosti Československa
b) máj 1918	2) Podpis Clevelandskej dohody
c) október 1918	3) Podpis Pittsburskej dohody

4.* Prečítajte si uvedený text a opravte v ňom tri chyby. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť/opravovať. Do odpoved'ového hárku uveďte chybný údaj a napíšte k nemu aj správne znenie.

Národný tábor v **Prahe** vyhlásil 8. októbra 1918 **vznik** samostatného československého štátu. Zasadnutia v **Obecnom dome** sa za Slovákov zúčastnil Vavro Chrobák.

5.* Prezrite si pripojený obrázok zástavy a odpovedzte na nasledujúce otázky. Pre istotu máte napísané aj farby jej jednotlivých častí.

- A. Návrh zástavy akého štátu je na obrázku?
 B. Uvedte meno autora tohto návrhu.
 C. Bol tento návrh napokon prijatý ako zástava spomínaného štátu?

6.* Ktoré z uvedených profesií a funkcií charakterizujú M. R. Štefánika? Vyberte iba štyri správne.

medik, letec, archeológ, meteorológ, astronaut, poslanec, vojak, klimatológ, astronóm

7.* Ktoré z uvedených profesií a funkcií charakterizujú E. Beneša? Vyberte iba štyri správne.

právník, lekár, premiér, tajomník, vojak, sociológ, minister, prezident

8.* V osemsmerovke nájdite názvy piatich lokalít, ktoré sa spájajú so životom M. R. Štefánika. Zapište ich do odpoved'ového hárku.

W	T	U	I	S	O	C	H	Á
A	V	G	N	I	M	L	K	Y
S	A	D	E	B	Q	S	Z	T
P	R	E	P	Í	I	B	I	N
O	U	I	R	R	N	T	D	F
J	G	H	A	A	I	Q	P	O
A	X	Š	H	H	V	N	I	E
I	O	E	A	R	T	V	S	T
K	R	T	Z	P	A	R	Í	Ž

9.* Prečítajte si nižšie uvedený citát a odpovedzte na otázky.

„Tisícročné manželstvo s Maďarmi sa nevydarilo. Musíme sa rozísť.“

- A. Kto je autorom tohto výroku? Stačí jeho priezvisko.
 B. V ktorom meste zaznel tento výrok?
 C. Kto bol podľa autora výroku v „manželstve“ s Maďarmi?

10.* Spojte do dvojíc meno slovenskej osobnosti a pojem, ktorý sa k nej viaže. Správne dvojice zapíšte do odpoved'ového hárku.

a) Matúš Dula	1) spoluzakladateľ časopisu Hlas
b) Vavro Šrobár	2) pôsobenie vo Viedni
c) Emanuel Lehotský	3) poslanec Uhorského snemu
d) Ferdinand Juriga	4) predseda sociálnych demokratov
e) Milan Hodža	5) predseda SNS

11.* Slovenskí politickí predstavitelia začali v roku 1918 organizovať reprezentatívny orgán, ktorý by vystupoval v mene slovenského národa a formuloval jeho požiadavky. Do odpoved'ového hárku zapíšte:

- A. Ako sa tento reprezentatívny orgán nazýval?
B. Kto stál na jeho čele? Stačí jeho priezvisko.

12.* Vytvorte správne dvojice z časových údajov a udalostí zo života M. R. Štefánika.

a) 4. máj 1919	1) príchod do Paríža
b) 21. júl 1880	2) cesta do Ruska
c) november 1904	3) cesta do USA
d) leto 1916	4) dátum narodenia
e) jún 1917	5) dátum úmrtia

13.* Do odpoved'ového hárku zapíšte tie 4 štáty, v ktorých sa nesformovali československé vojenské jednotky počas 1. svetovej vojny.

Poľsko, Rusko, Fínsko, Francúzsko, Španielsko, Taliansko, Rakúsko

14.* Prečítajte si nasledovné tvrdenia týkajúce sa vyhlásenia Československa a rozhodnite, či sú pravdivé alebo nie. V odpoved'ovom zakrúžkujte áno alebo nie.

- A. Zmienku o vytvorení spoločného štátu s Čechmi obsahovala už rezolúcia z 1. mája 1918 v Liptovskom Sv. Mikuláši. Je to pravda?
B. Vznik Slovenskej národnej rady začal organizovať Matúš Dula. Je to pravda?
C. Ustanovenie Slovenskej národnej rady sa udialo na tajnej porade vybraných slovenských politikov. Je to pravda?
D. Dňa 30. októbra 1918 sa v Turčianskom Sv. Martine konalo verejné zhromaždenie zástupcov slovenského politického života, ktoré maďarské úrady nepovolili. Je to pravda?
E. Na zhromaždení jeho účastníci prijali dokument nazvaný Martinské žiadosti. Je to pravda?
F. Na tomto zhromaždení sa jeho účastníci prihlásili k spoločnému štátu Čechov a Slovákov, ktorý vtedy ešte neexistoval. Je to pravda?

15. V 1. svetovej vojne proti sebe bojovali štáty tzv. Dohody a Trojspolku. Do odpoved'ového hárku správne zapíšete odpovede na nasledujúce otázky.

- A. Vymenujte, ktoré **európske** mocnosti tvorili Dohodu a Trojspolok ešte **v čase pred vypuknutím** prvej svetovej vojny.
- B. Jedna z týchto mocností svoje záväzky vstúpiť do vojny po boku zmluvných partnerov nesplnila. Ktorý štát to bol?

16. Rozhodnite a do odpoved'ového hárku zapíšete iba písmená uvedené pri troch správnych výrokochoch, ktoré popisujú boje na západnom fronte počas 1. svetovej vojny.

- A. Západný front bol typický rýchlymi priebehom bojov a výraznými posunmi bojovej línie.
- B. Prvé tanky tu boli nasadené po tom, čo sa osvedčili na východnom fronte.
- C. Západný front bol typický zdĺhavými zákopovými bojmi.
- D. Prevažná časť bojov na západnom fronte sa viedla na území Nemecka.
- E. Prevažná časť bojov na západnom fronte sa viedla na území Francúzska a Belgicka.
- F. Významným momentom na západnom fronte bolo nasadenie vojsk USA.

17. Rozhodnite a do odpoved'ového hárku zapíšete iba písmená uvedené pri troch správnych výrokochoch, ktoré popisujú boje na východnom fronte počas 1. svetovej vojny.

- A. Na východnom fronte bojovali proti sebe armády Ruska a Rakúska-Uhorska.
- B. Ruské vojská na začiatku vojny postupovali úspešne na západ, pričom prekročili Karpaty.
- C. Na východnom fronte proti sebe bojovali armády Ruska, Rakúska-Uhorska a Nemecka.
- D. Východný front bol typický zdĺhavými zákopovými bojmi, ako to bolo na západe.
- E. Vedenie vojny predstavovalo pre Rusko záťaž, ktorú nedokázalo uniesť.
- F. Boje na východnom fronte skončili v rovnakom čase ako na západnom.

18. Mierové rokovania po 1. svetovej vojne pri Paríži trvali od 18. 1. 1919 do 21. 1. 1920. Rozhodujúce slovo mali víťazné štáty, ktoré tvorili Radu piatich. Správne do odpoved'ového hárku zapíšete štáty, ktoré tvorili túto radu.

19. Medzi krajinami, ktoré vznikli ako výsledok 1. svetovej vojny, patrili aj Československo, Poľsko a Juhoslávia. Aj s využitím znalostí z 8. ročníka ich rozdeľte na tie, ktoré vznikli úplne na novo a ktoré boli len obnovené, lebo v minulosti zanikli. Správne ich zapíšete do odpoved'ového hárku.

20. V minulom roku ubehlo už okrúhlych 100 rokov od búrlivých udalostí na východnom Slovensku, ktoré dokonca viedli k vzniku nového (aj keď k iba krátko trvajúceho) štátu. Do odpoved'ového hárku správne zapíšete.

- A. Ako sa tento štát, ktorý nemal dlhé trvanie, nazýval? Jeho názov sa skladá s troch slov.
- B. Stúpenci ktorého politického/ideologického prúdu tento štát vyhlásili? Vyberte iba jednu z nasledujúcich možností - *agrárnici, bolševici, národní socialisti, ľudáci*.

21. Po 1. svetovej vojne stratilo Maďarsko veľkú časť územia, s čím sa nechcelo zmieriť. Ako bezpečnostné opatrenie voči týmto územným nárokom zo strany Maďarska vzniklo v strednej Európe partnerstvo troch štátov, ktorých sa tieto nároky týkali. **Do odpoved'ového hárku správne zapíšte odpovede na nasledovné otázky.**

- A. Pod akým názvom toto partnerstvo poznáme?
- B. V ktorom roku vzniklo?
- C. Ktoré tri štáty ho tvorili?

22. Nespokojnosť ľudí s vývojom situácie po skončení 1. svetovej vojny viedla vo viacerých krajinách k nástupu viac či menej tvrdej diktatúry. K takýmto krajinám patrila aj jedna z víťazných európskych mocností, kde vznikla diktatúra už v roku 1922. **Do odpoved'ového hárku správne zapíšte.**

- A. O ktorú krajinu išlo?
- B. Ako sa volali stúpenci politickej strany, ktorej vodca v uvedenom roku prevzal moc?
- C. Uveďte, ako sa volal ich vodca. (stačí jeho priezvisko)

23. O výrokoch rozhodnite, či sú pravdivé alebo nie. **Správnou odpoveď v odpoved'ovom hárku zakrúžkujte.**

- A. Skratka NSDAP znamená v slovenskom preklade Národnosocialistická strana agrárnikov.
- B. Výraznejšiu podporu u občanov získala NSDAP až po vypuknutí hospodárskej krízy
- C. NSDAP sa dostala k moci v Nemecku demokratickou cestou – voľbami.
- D. Vodca NSDAP sa v januári 1933 stal nemeckým prezidentom.

24. V odpoved'ovom hárku napíšte správne rok, v ktorom vznikla:

- A. Univerzita Komenského v Bratislave
- B. Vysoká škola technická v Košiciach

25. Na fotografii je jeden z najslávnejších umelcov 20. storočia. **Do odpoved'ového hárku zapíšte odpovede na nasledujúce otázky.**

- A. Ako sa volá tento umelec? Uveďte aspoň jeho priezvisko.
- B. Z ktorého európskeho štátu pochádzal?
- C. Pomenovanie umeleckého štýlu, v ktorom tvoril.

